

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Pragmatika

Egyetemi tanév 2025/2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș–Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszék
1.4. Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom – monoszak
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Pragmatika				A tantárgy kódja		LLM4028			
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			dr. Zsemlyei Borbála, egyetemi adjunktus								
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			dr. Zsemlyei Borbála, egyetemi adjunktus								
2.4. Tanulmányi év		II.	2.5. Félév		II.	2.6. Értékelés módja		K	2.7. Tantárgy típusa		V

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összórászám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					25
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					20
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					5
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					4
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám	56
3.8. A félév összóraszám	98
3.9. Kreditszám	4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	
4.2. Kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	számítógép, vetítő szükséges
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	számítógép, vetítő szükséges, fénymásolatok

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	C1.1. A fogalmak meghatározása, az általános nyelvészeti szaknyelv jellegzetességeinek felismerése és példázása; a humántudományok interdiszciplináris elemzési módszereinek ismerete. C1.2. Az általános nyelvészeti változások leírása és a modern irodalomelmélet fogalmainak, nézőpontjainak és módszereinek leírása. C1.3. Az általános nyelvészet fogalmainak alkalmazása a kutatásban és az irodalmi/kulturális jelenségek viszonylatában. C.2.6. Szóbeli vagy írásbeli szövegalkotás egy nyelvészeti témában, amely lexikailag és szintaktikailag árnyalt, következetes és jól formált. C3 Az anyanyelv nyelvészeti jelenségeinek szinkrón és diakrón leírása.
Transzverzális kompetenciák	CT1 Az elemzőkészség és a kritikai gondolkodásmód fejlesztése.

6.2. Tanulási eredmények

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Ismeretek	A hallgató ismeri a pragmatika alapjait és azokat az általános alapelveket, amelyeknek keretében a mai pragmatika a nyelvhasználat kontextuális jelenségeit értelmezi.
Képességek	A hallgató képes a nyelvhasznált kontextuális jelenségeit értelmezni.
Felelősség és önállóság	A hallgató képes önállóan dolgozni, és pragmatikai elemzéseket végezni.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a pragmatika alapjaival és azokkal az általános alapelvekkel, amelyeknek keretében a mai pragmatika a nyelvhasználat kontextuális jelenségeit értelmezi.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	Kiemelt témák: pragmatika és szemantika, a beszédaktusok elmélete, társalgási szabályok és maximák, a deixis, implikaturák és előfeltevések, a társadalmi valóság és a beszéd: az etnometodológia, beszéd és hallgatás, relevanciaelmélet, manipulatív érvelés, udvariasság a nyelvhasználatban, nyelvi agresszió, pragmatikai kompetencia

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés. A pragmatika mint nyelvészeti terület és mint nézőpont. A pragmatika kutatási területei.	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
2. Pragmatika és szemantika.	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	

3. A beszédaktusok elmélete	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
4. Implikaturák és előfeltevések.	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
5. Deixis.	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
6. Társalgási szabályok és maximák.		
7. A társadalmi valóság és a beszéd: az etnometodológia		
8. Beszéd és hallgatás		
9. Relevanciaelmélet.		
10. Manipulatív érvelés		
11. Udvariasság a nyelvhasználatban.		
12. Nyelvi agresszió		
13. Pragmatikai kompetencia		
14. Összefoglalás		
Könyvészet: Austin, J. L. 1990. Tetten ért szavak. Budapest: Akadémiai Kiadó. Cseresnyési László 2007. Pragmatika: a kontextus tudománya. In: Hegedűs Rita – Nádor Orsolya (szerk.) Magyar nyelvmester. Budapest: Tinta Kiadó, 78–83. Németh T. Enikő 2006. Pragmatika. In: Kiefer Ferenc (szerk.) <i>Magyar nyelv</i> . Budapest: Akadémiai Kiadó, 222–261. Pléh Csaba - Síklaki István - Terestyéni Tamás (szerk.) 1988. <i>Nyelv, kommunikáció, cselekvés I.</i> Budapest, Tankönyvkiadó (v. az Osiris Kiadónál megjelent változat) c. kötetből H. P. Grice A társalgás logikája, J. R. Searle: Közvetett beszédaktusok és Az illokúciós aktusok szerkezete.		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Szervezési kérdések, bevezetés	Témamegbeszélés szemináriumi dolgozat alapján	
2. Illokuciós aktusok		
3. Implikációk		
4. Előfeltevések		
5. Deixisek elemzése		
6. Diskurzuselemzés		
7. Társalgáselemzés		
Könyvészet Davis, S. 1991. <i>Pragmatics. A Reader</i> . Oxford: OUP. Leech, J. 1985. <i>Principles of Pragmatics</i> . London: Longman. Németh T. Enikő 2004: <i>A kommunikatív nyelvhasználat elvei. Általános Nyelvészeti Tanulmányok 20.</i> Akadémiai Kiadó, Budapest, 221–254. Pléh Csaba, Síklaki István: <i>Nyelv kommunikáció- cselekvés</i> , Osiris, Bp. 2001. Sperber, Dan – Deirdre Wilson 1986/1995. <i>Relevance: Communication and Cognition</i> . Oxford: Blackwell.		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai és a társadalmi-gazdasági szférák képviselőivel, különösképp a megyei tanfelügyelőségekkel.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	1. Terminusok szakszerű használata	Szóbeli számonkérés (kollokvium) (az előadások teljes anyagából)	65%
	2. Szakirodalmi ismeret		
	3. Az ismeretek megfelelő alkalmazása		
	4. Nyelvi elemzőképesség		
10.5 Szeminárium	a szemináriumi dolgozat és a szemináriumi aktivitás minősége	A félév során elkészítendő dolgozat és szemináriumi bemutató	35%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• legalább 5-ös minősítés a kollokviumon • legalább 5-ös minősítés a szemináriumi tevékenységre • jelenlét legalább 5 szemináriumon			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többi, beleértve a fenntartható fejlődés

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Kitöltés időpontja:

2025.01.22.

Előadás felelőse:

Szeminárium felelőse:

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

2025.01.30.

Intézetigazgató:

általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása